

Amerikaansche koloniën bestond, en die ook voor een belangrijk deel wees op een gezamenlijke traditie. Als men thans in Amerika graag spreekt over den grooten smeltpot van allerlei volken, die het Amerikaansche volk deed ontstaan, mag men toch niet uit het oog verliezen, dat dit een uitgesproken Engelsche smeltpot was, en dat van een federatie met het Spans sprekende Mexico en zelfs met het gedeeltelijk Frans sprekende Canada niets gekomen is. Eerst thans, nu de Engelsche invloed in Canada den Franschen geleidelijk heeft teruggedrongen, wordt een nauwer samengaan tusschen de V.S. en Canada mogelijk. Als men in de V.S. gaarne zou zien, dat Nederlanders, Franschen, Italianen en Turken onder een gemeenschappelijk souverein gezag komen te staan, waarom probeert men daar dan niet eens Amerikanen en Mexicanen onder een gemeenschappelijk democratisch gezag te brengen?

Maar het belangrijkste is het reeds eerder genoemde

de groote verschil in geestelijke structuur dat er tusschen de volken van Amerika en Europa bestaat. Amerika is het land van het Independentisme, d.w.z. van de Baptisten, Methodisten, enz. Deze kerkelijke typen geven in continentaal Europa vrijwel nergens den toon aan. Het kerkvolk is in Europa R. Katholiek, Luthersch of Gereformeerd. De vrijzinnigen, die hun vrijzinnig christelijke levensopvatting ernstig naven, zijn beperkt tot een kleinen kring van intellectuelen. Wat nu in een baptistisch-methodistische wereld wel mogelijk schijnt, namelijk een democratisch-constitutioneel vereeniging van staten van verschillende herkomst, b.v. op basis van de „rechten van den mensch“, de eerbiediging der geestelijke verscheidenheid, en niet meer, leidt in een gereformeerde of (en) R. Katholieke wereld tot catastrophale gevolgen.

We zullen dit volgende keer toelichten.

Dr A. J. VERBRUGH.

UIT DE SCHRIFT

Wel geboren uit Israël — maar niet geloovend als Israël (I)

Zij zijn immers Israëlieten, hunner is de aanneming tot zonen en de heerlijkheid en de verbonden en de wetgeving en de eeredienst en de beloften; hunner zijn de vaderen en uit hen is, voor wat het vleesch betreft, de Christus..... Het is echter niet zóó, dat het woord Gods is weggevallen; want niet allen, die uit Israël geboren worden zijn Israëlieten.

Rom. 9:2-6.

Meermalen spreekt Paulus in zijn brieven over de Joden, zijn broeders naar het vleesch.

Als hij dat doet neemt hij geen blad voor den mond! De Joden, zoo schrijft hij aan de Thessalonicenzen, hebben den Heere Jezus gedood juist zoals ze dat vroeger de profeten deden. Ook Paulus vervolgden zij tot het uiterste. Daarom zijn ze Gode niet welgevallig. Ze gaan bovendien tegen alle menschen in, omdat zij, voor zoover het hen betreft, Paulus en zijn helpers verhinderen het evangelie aan de heidenen tot hun behoud te prediken. Zoo maken zij te allen tijde de maat van hun zonden vol. En om dat alles is nu Gods toorn over hen gekomen tot het einde (1 Thess. 2 vs 15, 16).

Speciaal in Romeinen 9—11 houdt Paulus zich met het oude bondsvolk bezig. Hij worstelt daarin met den verbijsterenden val van het volk van Abraham, Izaak en Jakob. Hij overziet heel zijn historie. Hij plaatst het in het licht van Gods heilsplan. Door den val van het Joodsche volk is het heil immers tot de heidenen gekomen. En terwijl de verwerping van Israël de verzoening der wereld is, zal de aanneming ervan leven zijn uit de dooden. Bovenal ziet Paulus dat wat met Israël geschiedde in het licht van Gods eeuwige verkiezing en verwerping.

Maar over die Joden schrijft Paulus óók de woorden, welke we hierboven afdrukten.

En wat hij daarin zegt is geen kleinigheid.

De Joden zijn Israëlieten, zoo verzekert hij. Ze waren dat niet maar! Neen, ze zijn het. Hunner is voorts de aanneming-tot-zonen, de adoptie. En ze hebben de beloften en de verbonden.

Dit alles zegt Paulus als iets dat óók in zijn dagen volle werkelijkheid is. Hij spreekt nadrukkelijk in den tegenwoordigen tijd. Het gaat dus niet maar over rijkdommen en voorrechten, welke de Israëlieten vroeger, toen zij den HEERE dienden, bezaten. Neen, dit alles bezitten ze en zijn ze ook nu nog, nu ze den Zoon Gods hebben gekruisigd en van God zijn afgevallen.

Wij willen een paar van deze paulinische uitspraken wat van naderbij bekijken.

Paulus zegt éerst dat de Joden Israëlieten zijn.

Met deze woorden wijst hij erop, dat de HEERE de Joden door een zeker voorrecht, een speciaal praerogatief, zóó heeft verheven, dat ze van de overige menschen afgezonderd zijn. Deze uitspraak omtrent hun waardigheid is tevens een getuigenis van liefde. Men spreekt immers niet zoo welwillend over de menschen dan alleen wanneer men ze liefheeft. En hoewel de Joden, die door zulke gaven van God zóó hoog geëerd werden, zich die gaven door hun on dankbaarheid onwaardig hadden gemaakt, houdt Paulus toch niet op hen dáarnaar te eeren. Daardoor leert Paulus, dat de goddeloozen Gods geschenken niet zóó kunnen verontreinigen of die gaven blijven toch lofwaaardig. Alleen maar — voor hen die ze misbruiken komt er niets anders uit voort dan 'n groote schande¹⁾.

De Schrift leert ons hierdoor twee dingen. In de

éerste plaats, dat wij om der wille van de haat welke de goddeloozen openbaren, er niet toe gebracht moeten worden Gods gaven te verachten, die in hen zijn. In de tweede plaats, dat wij voorzichtigheid moeten gebruiken, opdat wij door een welwillende waardeering en vermelding van de aan deze goddeloozen gegeven gaven, hen niet opblazen maken.

We moeten in dezen Paulus navolgen, die den Joden de hun door God gegeven eerbewijzen op zulk een manier laat houden, dat hij daarna verklaart, dat het alles zonder Christus van nul en geener waarde is.

Wanneer Paulus voorts verzekert, dat den Joden de adoptie, de aanneming-tot-zoon, is geschonken, wil hij daarmee zeggen, dat, hoewel zij door hun afval schandelijk echtbreuk pleegden, het licht van Gods genade toch niet geheel en al in hen is uitgeblusht, zoals hij ook reeds in hfdst. 3:3 had gezegd. Hoewel de Joden ongeloovigen en bondsbrekers waren, kon hun ontrouw tot Gods trouw niet te niet doen. En dat niet alleen omdat God zich uit de geheele menigte van dat volk een overblijvend zaad had bewaard, maar ook omdat Hij krachtens en erfelijk recht hun den naam van kerk liet behouden²⁾. Met voorbijgang

¹⁾ Ad hunc scopum dirigitur tota Pauli oratio, utcumque defectione sua Iudaei impium cum Deo divorcium fecerint, non tamen prorsus extinctam in illis esse lucem gratiae Dei, sicuti et cap. 3, 3 dixit, quamvis illi increduli et defrastrati essent, non tamen eorum perfidia exinanitam esse Dei fidem. Non modo quia residuum sibi aliquod semen ex tota multitudine servavit, sed quia haereditario iure nomen ecclesiae adhuc penes ipsos manebat.

De betere vraag (Inzake „Amerika“)

In aansluiting aan wat verleden week gezegd werd, merken we nu op: als iemand zich aanmeldt voor het lidmaatschap der kerk, en hij geeft, daartoe uitgenoodigd, te kennen wat hij denkt over „God en goddelijke zaken“, dan moet ge hem niet vragen: goeie man, wat zij daar zegt, stáát dat met zooveel woorden letterlijk zóó in de confessie?, doch — beste of niet beste broeder, of misschien heelemaal geen broeder: strijdt dat met de confessie? Als het een „hannes“ is, die alleen maar napraat, of, die, wat nog erger is, op alle vragen ja-knikt, denkende: die kwesties, waarnaar ze me vragen, zijn „theologien-zaakjes“, dan zal hij geen zoden aan uw kerkdijk zetten. Is hij een ander man, geen „hannes“, maar een „kérel“, die wat hééft, kijkt dan goed toe, en voel hem aan den tand; hij wordt of een goede aanwinst, of een groot gevaar. Voel hem dus gerust aan den tand. Maar vraag hem niet, of zijn in eigen woorden geformuleerd gevoelen in de confessie stáát. Vraag slechts, of het zich ermee verbinden laat, of 't niet ertégen in-gaat. Misschien heeft hij wat nieuws, dat u kan helpen, of tot scherper denken kan verlokken. Misschien ook heeft hij heelemaal niet wat nieuws, doch alleen maar een scherpere formulering van het oude.

Neem b.v. ons zelf. We hebben enkele weken geleden (nr. 6, 11 Nov. 1950) er eenig bezwaar tegen ingebracht, dat men, anno 1950, in een nieuwe, en dan extra bindende formule, zou uitspreken, dat de verkiezing de eenige OORZAAK of bron van al ons heil zou worden genoemd; zoo genoemd, nog eens, in een, tegenóver vermeende, of werkelijke dwalingen van tijdgenooten, opnieuw vastgestelde formule, die de pretentie voeren zou, door scherpere formulering nieuwe of herleefde dwalingen af te snijden. Men zou kunnen vragen: maar is dat bezwaar niet denkbeeldig? Staat niet ook in de Dordtsche Leerregele, I, 9, dat de verkiezing is de FONTEIN van alle zaligmakend goed? En dat vandaar (unde) [dat kan dus zijn a) die „bron“, of b) dat zaligmakend goed, of c) het feit, dat de verkiezing fontein van dat zaligmakend goed is] geloof, en heiligheid, en eeuwig leven als VRUCHTEN vloeien?

Zeker, het staat er ook; en ik heb daarom dadelijk gezegd, dat wie de uitdrukking-van-zooeven gebruikt,

van alle volken had God Zich immers speciaal de Israëlieten tot een bijzonder eigendom verkoren en tot kinderen aangenomen, zooals Hij dikwijls bij Mozes en de profeten betuigt. En het is Hem zelfs niet genoeg, dat Hij hen eenvoudigweg kinderen noemt — neen, Hij spreekt ze soms zelfs aan als eerstgeborenen en troetelkinderen. (Ex. 4:22, Jer. 31:9) Met die woorden wil God niet slechts zijn goedgunstigheid jegens Israël aan hen aanbevelen, maar bovendien en nog veel meer de kracht van de aanneming-tot-zoon demonstreeren, de aanneming-tot-kind, waartoe de belofte van de hemelsche erfenis behoort³⁾.

Met de uitdrukking: hunner zijn de verbonden en de belofte, bedoelt Paulus de overeenkomst, die met duidelijke en plechtige woorden werd geformuleerd en die een wederzijdsche stipulatie bevatte, namelijk 't verbond, dat met Abraham gesloten werd⁴⁾. Alle beloften, welke in de Schrift worden genoemd, worden immers onder het verbond als onder een eenig hoofd samengevat.

Wanneer men nu evenwel overweegt, éénerzijds, dat God al de door Paulus genoemde gaven, welke in het ééne verbond zijn geconcentreerd, aan de Joden heeft geschonken en anderzijds, dat het overgrootste deel van Israël is afgevallen, echtbreuk pleegde en het eeuwige heil dus niet ontving, komen we weer in de moeilijkheden.

We kunnen immers vóór alles letten op het feit, dat God al die goede gaven aan Israël gaf — aan al de Israëlieten zooals de duidelijke strekking van Paulus' woorden is — en dan vragen: hoe komt het nu, dat dit alles bij de groote massa der Israëlieten niet tot eeuwige zaligheid leidde? Houdt God zijn woord niet? Is Hij niet trouw?

Maar we kunnen ook anders redeneeren. We kunnen beginnen met er aandacht aan te schenken, dat maar zeer weinig Israëlieten behouden worden. En dan zóó verder gaan: natuurlijk kwam dan alleen aan deze Israëlieten de belofte en het verbond toe. Alleen dezen ontvingen de aanneming-tot-zoon, de verbonden en de beloften; alleen deze zijn ware Israëlieten. Maar dan komt de vraag op: waarom spreekt God dan alle Israëlieten gelijkelijk aan, waarom geeft Hij allen volkomen dezelfde besnijdenis en daarin dezelfde beloften en hetzelfde verbond?

Over het antwoord op deze vragen de volgende week. C. V.

³⁾ Quibus verbis non suam tantum indulgentiam erga Israel commendare vult, sed potius vim adoptionis demonstrare sub qua coelestis haereditatis promissio continetur.

⁴⁾ Pactum nobis sit, quod disertis ac solennibus verbis concipitur: habetque mutuum stipulationem, nemque foedus cum Abrahamo ictum.

KERKELIJK LEVEN

door ons niet zal worden lastig gevallen om dat gebruik zelf. Evenmin als Calvijn, die de verkiezing fundamenteel eerste oorzaak noemt, C.R. 51, 147, hoe wel hij natuurlijk weet, en elders zegt, dat een fundamenteel, scherp gezien, wat anders is dan een oorzaak: ook Calvijn kan de Sorbonne wel aan.

Maar, als men gaat BINDEN, en VERSCHERPEN, en op een verschèrpte uitdrukking de menschen vastleggen in een nieuwe binding, dan zeggen we: pardon, er staat „fontein“. En „fontein“, of „bron“ (fons) beteekent, als men nu eenmaal op scherpere onderscheiding uit is, heel vaak welbewust iets anders dan „oorzaak“. Sla maar eens Gomarus (om uit de tientallen er één, en dan niet den zwaksten broeder, te nemen) op, in het register op zijn werken, inzake het begrip „causa“ („oorzaak“). Ge zult zien, dat hij, als het op de nadere onderscheiding aankomt, van „causa“ eenige zeer onderscheiden beteekenissen opgeeft. Beteekenissen, die soms heelemaal niets meer te maken hebben met het begrip „oorzaak“, zoo, als b.v. in de leer van de causaliteit, het wordt aangewend¹⁾.

Dat beteekent dus: ik heb niets tegen het woord „fontein“, en zelfs niet tegen het overigens niet in de belijdenis van Dordt op deze plaats aangetroffen woord „oorzaak“, zoo lang men mij laat zeggen, wat ik, nauwkeuriger gesproken, eronder verstaan wil hebben; dan zal dáár uit moeten blijken, of ik met den INHOUD der belijdenis overeenstem.

Maar men moet mij niet in een nadere uitspraak met scherpere binding op het wóórd, den term,

¹⁾ Causa notat vel argumentum et rationem probationis: quae causa consequentiae; vel argumentum essentiale, cuius vi res est, nempe efficiens, materia, forma, finis. Dat is al heel wat aan mogelijkheden. Verder gaan we: causa efficiens (1), die zelfs, metaphoric pro occasione rei antecedente (denk aan de leer van de aphaormai, of occasione, in den strijd over het supralapsarisme!); causa impulsiva est vel efficiens, quae synecdochice causa impulsiva dicitur, vel finalis. Causa per accidens accipitur proprie, cum praeter intentionem efficientis aliquid ab eo fit, improprie, per metath. pro occasione tantum antecedente.

Causa per accidens dissidiorum, excaecationis non recte dicitur Christus.